

TARPTAUTINIŲ MOKSLO
IR TECHNOLOGIJŲ PLĖTROS
PROGRAMŲ AGENTŪRA

KURKIME ATEITĮ DRAUGE!

COST programa Lietuvoje subūrė Europos mokslo politikus

Lapkričio 15-16 dienomis Vilniuje pirmą kartą buvo suorganizuotas COST programos aukšto lygio pareigūnų komiteto posėdis. Lietuva, kuri yra COST valstybė narė, turėjo išskirtinę galimybę priimti Europos mokslinių tyrimų politiką kuriančius pareigūnus.

Jurga TROTIENĖ

COST programos atstovė Lietuvoje

COST yra Europos bendradarbiavimo mokslinių ir techninių tyrimų srityje programa. Ja siekiama stiprinti Europos mokslinius tyrimus skatinant Europos valstybių mokslininkų bendradarbiavimą. Programos pagrindinė valdančioji struktūra - COST aukšto lygio pareigūnų komitetas, kurį sudaro 35 COST valstybių narių paskirti atstovai, atsakingas už sprendimų priėmimą ir programos strategiją.

Šis COST aukšto lygio pareigūnų komiteto suvažiavimas Vilniuje yra 169-asis nuo programos įkūrimo pradžios (1971 m.). Dažniausia komiteto posėdžiai vyksta tris kartus per metus: vienas - Briuselyje, kiti - valstybėse narėse. Nuo Lietuvos įstojimo į COST programą 1999 metais buvo diskutuojama apie galimybę tokį renginį suorganizuoti Vilniuje. Tai ne tik COST programos strateginis, bet ir reprezentacinis, renginys, suteikiantis galimybę ji organizuojančiai valstybei pristatyti šalies kultūrą, tradicijas, mokslo laimėjimus.

Lietuvoje COST programą koordinuojanti Tarptautinių mokslo ir technologijų plėtros programų agentūra, bendradarbiaudama su Europos Sąjungos Taryba, COST biuru ir Europos Komisija, ėmėsi iniciatyvos surengti šį suvažiavimą Vilniuje.

Suvažiavo 31 Europos valstybės atstovai

Į renginį Vilniuje susirinko už mokslą atsakingų Europos valstybių ministerijų, mokslinius tyrimus finansuojančių Europos agentūrų ir kitų mokslo institucijų atstovai. Iš 35 šalių, kurios yra COST programos narės, renginyje dalyvavo net 31 Europos valstybės atstovai: Airijos, Austrijos, Belgijos, Bulgarijos, Čekijos, Danijos, Estijos, Graikijos, Ispanijos, Islandijos, Italijos, Kipro, Jungtinės Karalystės, Kroatijos, Latvijos, Lietuvos, Lenkijos, Liuksemburgo,

Švietimo ir mokslo viceministrė (iš kairės) V. Būdienė, COST programos pirmininkas F. Fedi ir ES Tarybos COST sekretoriato atstovas K. Peippo.

Makedonijos, Norvegijos, Olandijos, Prancūzijos, Rumunijos, Serbijos, Slovėnijos, Suomijos, Švedijos, Šveicarijos, Turkijos, Vengrijos, Vokietijos.

Buvo pakviesti Švietimo ir mokslo ministerijos, Lietuvos mokslo tarybos, Lietuvos mokslo akademijos atstovai, taip pat mūsų šalies COST mokslo komitetų atstovai ir kiti svečiai. Norėdama sukurti filmą apie COST programą, renginį filmavo COST biuro komanda.

Susirinkusius dalyvius sveikino švietimo ir mokslo viceministrė Virginija Būdienė, kuri gana skirtingą tautiniu aspektu auditoriją supažindino su Lietuvos mokslo prioritetinėmis sritimis ir potencialu, pristatė esmines Lietuvos mokslo ir studijų pertvarkos gaires. Viceministrė dėkojo Agentūrai už aktyvią veiklą skatinant Lietuvos dalyvavimą COST programoje.

Posėdžiui pirmininkavo neseniai antrajai COST kadencijai išrinktas aukšto lygio pareigūnų komiteto pirmininkas Francesco Fedi iš Italijos.

Per dviejų dienų posėdį dalyvaujant valstybių narių vyriausybės atstovams ir nacionaliniams koordinatoriams buvo svarstomi COST programos strateginiai klausimai, priimami sprendimai dėl tolimesnės programos plėtros.

Devynių COST mokslo komitetų pirmininkai pristatė sėkmingos COST veiklos pavyzdžius biomedicinos, chemijos, aplinkosaugos, maisto ir žemės ūkio, miškų, humanitarinių ir socialinių mokslų, informacijos ir ryšių technologijų,

fizikos ir nanomokslų, transporto ir urbanistikos srityse.

Renginio išvakarėse, lapkričio 14 dieną, buvo surengtas ir COST aukšto lygio pareigūnų komiteto teisinių, administracinių ir finansinių reikalų darbo grupės (JAF) pasitarimas su COST mokslo komitetų pirmininkais. Diskutuota kvietimų teikti paraiškas klausimais.

Patvirtintos 25 naujos COST veiklos

Remiantis COST 2007 metais paskelbto pirmojo kvietimo ir atrankos, kurioje dalyvavo išoriniai tarptautiniai ekspertai, rezultatais, COST aukštų pareigūnų komitetas patvirtino 25 naujas COST veiklas įvairiose mokslo srityse. Iš viso šiame kvietime Europos mokslininkai pateikė daugiau kaip 400 paraiškų. Esant didelei konkurencijai sėkmės rodiklis siekė tik 6 proc.

COST veikla (COST Action) - mokslinis bendradarbiavimo tinklas, jungiantis Europos tyrėjus, dirbančius tam tikroje mokslinių tyrimų srityje, turintis valdymo struktūrą ir aiškius tikslus ketveriems ar penkeriems metams. COST veiklos rezultatai labai vertingi Europos mokslo bendruomenei, nes atliekami išsamūs lyginamieji įvairių sričių Europos valstybių tyrimai, pateikiamos rekomendacijos strategijoms tobulinti, taikant pažangius metodus įgyjama naujų žinių, kuriamos naujos technologijos.

25 naujos veiklos bus vykdomos valstybių narių vyriausybės atstovams pasirašius pagrindinius COST

veiklų dokumentus - memorandumus. Džiugu, kad Lietuvos mokslininkai kaip partneriai dalyvavo kuriant tris iš šių pavirtintų COST veiklų: biomedicinos COST veikla Nr. BM0701 "Antibiotikų pateikimas ir išmetimas: naujos strategijos įveikti bakterijų atsparumą", miškų COST veikla Nr. FP0703 "Klimato kaita ir galimybės Europos miškų ūkiui" ir nanomokslų COST veikla Nr. MP0702 "Funkcinės sub-bangos ilgio fotoninės struktūros".

Lietuva, kaip COST programos valstybė narė, turi teisę skirti du atstovus dalyvauti vienoje COST veikloje. Norintys dalyvauti naujai patvirtintose veiklose turi pateikti paraišką Tarptautinių mokslo ir technologijų plėtros programų agentūrai. COST veiklų sąrašą galima rasti agentūros tinklalapyje: www.tpa.lt.

Naujas kvietimas teikti paraiškas

Numatyta, kad kvietimas teikti paraiškas naujoms COST veikloms inicijuoti artimiausiu metu bus paskelbtas Europos Sąjungos oficialiame žurnale. Europos mokslininkai galės teikti pasiūlymus dėl naujų COST veiklų, kurių tematika itin aktuali Europos mokslui, o rezultatai padeda spręsti Europos problemas, prisideda prie kultūrinio, ekonominio, socialinio Europos vystymosi. Paraiškas gali teikti mokslinius tyrimus atliekanti institucija, esanti COST valstybėje, turinti ne ma-

žiau kaip 5 partnerius iš skirtingų COST valstybių. Paraiškos teikiamos COST biurui iki 2008 metų kovo 28 dienos.

Lietuva - aktyvi COST dalyvė

Per aštuonerius Lietuvos dalyvavimo COST programoje metus mūsų šalies mokslo ir studijų institucijos, valstybinės institucijos, įmonės ir kitos organizacijos iš viso dalyvavo net 125-iose įvairių mokslo sričių COST veiklose. Šis skaičius reiškia, kad dalyvaujame kas penktoje patvirtintoje COST veikloje. Aktyviausiai įsijungiamo į maisto ir žemės ūkio, medžiagų, fizikos ir nanomokslų, miškų, chemijos, aplinkosaugos sričių veiklas. Šiuo metu Lietuvos mokslininkai vykdo 74 COST veiklas.

Lietuva turi 9 atstovus ir 11 ekspertų COST programos mokslo komitetuose, kurie dalyvauja svarstant ir vertinant naujas COST veiklas. Apie 150 nominuotų atstovų į COST veiklų valdymo komitetus atlieka mokslinius tyrimus ir teikia informaciją apie mūsų šalyje vykdomas COST veiklas.

Iš Europos Komisijos lėšų Lietuvos dalyviams finansuojamos komandiruočių išlaidos į komitetų susitikimus, iš nacionalinių lėšų - atstovavimo veikla ir moksliniai tyrimai, susiję su COST veiklos tematika. Nuo 2007 metų Tarptautinių mokslo ir technologijų plėtros programų agentūra skiria finansavimą mokslo ir studijų institucijoms bei biudžetinėms įstaigoms, kurios dalyvauja COST veiklose ir vykdo mokslinius tyrimus. Šiame agentūra skyrė daugiau kaip 1,8 mln. litų COST veiklų vykdytojams.

COST vienija ir politikus, ir mokslininkus

Nors COST programa siekiama skatinti Europos valstybių mokslininkų tarpusavio bendradarbiavimą, džiugu, kad šis tarptautinis COST renginys Vilniuje suvienijo ne tik mokslininkus, bet ir politikus, valstybinių institucijų atstovus, mokslo administratorius ir kitus oficialių institucijų pareigūnus bendram tikslui - kurti stiprią Europos mokslinių tyrimų erdvę.

COST aukšto lygio pareigūnų komiteto konferencija Vilniuje iš dalies finansuojama ES struktūrinių fondų projekto "Mokslininkų ir įmonių darbuotojų horizontaliosios kompetencijos tobulinimas mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros srityje".

Parengta bendradarbiaujant su Tarptautinių mokslo ir technologijų plėtros programų agentūra